

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Augmentum frumenti, cuius est, n. 17.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

primo loco ad frumentum; posito medio tempore ante dictam collectio-
nem, quod hic contractus sit mera fru-
menti venditio, (secus, esset purum
mutuum, vnde illicitum lucrum metæ
extorqueretur) sensus illius clausulæ
est ut soluat præsumptum in eo casu, quo
frumentum omnino desit.

15. Quando autem Massarius pre-
sumptum frumenti dat (id, quod consenti-
ente mercatore fieri per se solet, non
vero cogente, quia mercator non habet
jus, nisi ad rem sibi venditam, hoc est,
ad frumentum) quando, inquam, da-
bit præsumptum, dabitne illud, quod vul-
gariter currit tempore collectionis, quo
tempore frumentum erat consignan-
dum, an aliud, quod erit per metam?
respondeo, debere dari vulgariter cur-
rens in maiori parte temporis collec-
tionis, quamvis aliquanto carius sole-
at esse, quam quod ponitur per me-
tam. Ratio est, quia si mercator ha-
buerit frumentum sibi promissum, il-
lud tali pretio vulgari vendere potuif-
set; poterit ergo ille à Massario exige-
re, quantum sibi frumentum valui-
set eo tempore, quo culpa sua Massarius
non consignauit; hoc enim vocatur &
est lucrum præcipuum metæ, quod
lucrari potissimum intendunt merca-
tores; cum ergo sibi valuisset præsumptum
currens tempore collectionis, hoc sine
injustitia exigere poterit.

An rescindi possit hic contractus?

16. Secunda difficultas. Initio præ-
dicto contractu inter Massarium, &
mercátorem, multo ante collectionem
frumenti, v. g. mense Ianuarij, data
aliqua præsumptiæ parte, potestne in inter-

nem, v. g. mense Maij, mercator re-
cipere suam pecuniam à Massario, &
rescindere contractum, atque ob ejus
rescissionem aliquid lucri ab eodem
Massario exigere? respondeo, id debet
resolvi juxta aliorum contractuum re-
scissiones, ut nimis ille aliquid sol-
uat, in cuius gratiam suo juri cedit
alter: quare si in casu nostro rescissio
fiat, mercatorem petente, & in eius grati-
am, nihil poterit mercator exigere;
immo debet massario aliquid pru-
dentis arbitrio tradere, juxta id, quod
valet eius cessio. Quod si fiat, petente
massario, & in ejusdem gratiam, poterit
mercator aliquid sumere, immo &
damnum vel lucrum exigere, si quod
illi, juxta regulas generales traditas,
emergit, vel cessat, quia tanti valet ipsi
sui juris cessio; si denique fiat in vtri-
usque gratiam, nihil poterit lucri ab
alterutro exigi, quia vtrinque benefi-
cium compensatur.

*s contra, sed immrito videtur esse in
simili A7or p. 3. li. 10. c. 11. de cam-
bijs q. 3.*

Augmentum frumenti cuius est?

17. Tertia difficultas: augmen-
tum, quod solet facere frumentum in
horreo, cuius est, massario, an merca-
toris? respondeo, ejusmodi augmentum
à die collectionis eius, usque ad diem
præfixum in contractu, est massario,
postea erit mercatoris; ratio est, quia
illo die præfixo quo debet fieri, seu fit
consignatio, frumentum transit in do-
minium mercatoris, (esto, metæ &
rationum computatio facienda sit postea)

Fff 3

antea

antea vero est in dominio Massarij. Cum ergo res pro Domino crescat, ante illum diem frumentum crescat pro massario; post illum pro mercatore. Quod si mercator, quando rationabiliter timet, ne massarius distrahat alio frumentum, sibi illud, etiam auctoritate Iudicis sumit (quod ei ob securitatem suam tunc licet conceditur) seruare debet pro massario augmentum, quod, iudicio prudentis, deductis expensis, aestimatur esse à die, quo illud sumit, usque ad diem præfixum in contractu, quia hoc massarius est, ut diximus, non mercatoris.

An possit statuicerta quantitas frumenti?

18. Quarta difficultas: licet enim celebratur hic contraetus, determinando mensuras fructuum consignandas? id enim videtur reprehendere lex allatum. 19. Respondeo, illicet celebri putant nonnulli, propter prædictam legem, adde, quia possent determinari v. gr. mille mensuræ, & solum anticipato dari decem, vel viginti aurei, prætextu pacti, quo, qui deinde debet supplere, supplebit; quod profecto verteretur in massarij damnum, qui

21. Dictum primum: qui pecunia non raro cogetur, in anno præfertim niam accipit à mercatore, vel alio, cauterili, frumentum querere tempore rens intentione vendendi frumentum, præfixo, ut promissas mensuras adæcum segetes non habeat, nec alia via, quæ. Verum quamvis eas non determinare, tamen si sine fraude sperat, celebrat contractum illictum prudenti iudicio videbantur adæquare pretium massario numeratum, non dat.

22. Inquires: mercator in hoc Quod si massario numeretur pauca casu accipiendo suo tempore lucrum metæ,

aliqua pecunia quantitas, solum in arham futuri pretij, quid erit injustitia, si ipse consentiat ad pretij dilationem? esto, aliquando mercator peccet contra charitatem, si inde valde massarius de pauperandus sit; ad legem responderi posset, eam fundari in præsumptione fraudum: si igitur fiat sine fallacijs, coram Deo non peccabitur.

An mercatori liceat pignus accipere?

19. Quinta difficultas: liceatne mercatori in suam securitatem pignus item, præter contractum, à massarijs exposcere? respondeo licet; quilibet enim jus habet negotiandi circa rem suā, maiore cautione, qua potest. t. l. Aꝝor. t. 3. l. 10. de cambijs, 11. q. II.

An qui massarius non est, uti hoc contratu queat?

20. Sexta difficultas: is, qui massarius non est, potestne sine culpa similem contractum venditionis inter cum mercatore, vel etiam cum eo, qui mercator non est? respondeo tribus dictis.

21. Dictum primum: qui pecunia non raro cogetur, in anno præfertim niam accipit à mercatore, vel alio, cauterili, frumentum querere tempore rens intentione vendendi frumentum, præfixo, ut promissas mensuras adæcum segetes non habeat, nec alia via, quæ. Verum quamvis eas non determinare, tamen si sine fraude sperat, celebrat contractum illictum prudenti iudicio videbantur adæquare pretium massario numeratum, non dat.

22. Inquires: mercator in hoc Quod si massario numeretur pauca casu accipiendo suo tempore lucrum metæ,

